
PODATKI**Fiskus będzie sprawdzał firmy
w poszukiwaniu fikcyjnych faktur**

Urzędy kontroli skarbowej zapowiadają na 2009 rok wzmożone kontrole fikcyjnych faktur, które nie dokumentują rzeczywistych zdarzeń gospodarczych. Są one wystawiane w celu zmniejszenia zobowiązań podatkowych w VAT przez odliczenie z nich podatku naliczonego, a w podatku dochodowym przez wprowadzanie tych faktur do kosztów uzyskania przychodów lub wyłudzenie zwrotu VAT z urzędu skarbowego. Wystawienie takiej faktury czy posługiwanie się nią to jedno z najczęściej popełnianych przestępstw podatkowych. ■

strony 2 i 4-5

22-04-2009, Gazeta Prawna

PODATKI

Koszty na sprzedaż

**BOGDAN
ŚWIADER**
bogdan.swiader
@infor.pl

22-04-2009, Gazeta Prawna

Niestety, żyjemy w świecie, w którym wszystko jest na sprzedaż. Można sprzedać realne rzeczy, wirtualne przedmioty w grach komputerowych, marzenia i fantazje. Można też sprzedać fikcyjne koszty. Nielegalny biznes związany ze sprzedażą lewych faktur istnieje poza uczciwym obrotem handlowym. Dam koszty – to ulubiona forma ogłoszeń oszustów, które pojawiają się w prasie. Nieuczciwy wystawca faktur VAT i równie nieuczciwy przedsiębiorca, który takie faktury rozlicza, wykorzystują Skarb Państwa. Konsekwencje tego oszustwa ponosimy więc my, reszta społeczeństwa. My płacimy podatki, oni bezprawnym postępowaniem uchylają się od zapłaty. Dobrze, że organy skarbowe będą bardziej wnikliwie sprawdzać podejrzane transakcje. To o wiele lepsze rozwiązanie niż małosatkowe kontrole podatników, którzy popełniają nieświadomie błędy w składanych deklaracjach i zeznaniach. ■

strona 4

PROCEDURY | Plan kontroli skarbowych na 2009 rok

Fikcyjne faktury pod lupą

- Przedsiębiorcy bardzo często w swojej działalności stosują fikcyjne faktury
- Dzięki podrobionym dokumentom oszczędzają na VAT i podatku dochodowym
- Fiskus zapowiada wzmoczone kontrole fikcyjnych faktur w 2009 roku

EWA MATYSZEWSKA

ewa.matyszewska@infor.pl

W prasie czy internecie bez problemu można znaleźć ogłoszenia: sprzedam lub kupię faktury. To pierwszy krok do wprowadzenia do obrotu gospodarczego fikcyjnych faktur.

ANALIZA

Na ich podstawie podatnicy odliczają wirtualny VAT, a wydatki z tych faktur zaliczają do kosztów podatkowych. W efekcie oszczędzają na VAT i podatku dochodowym. Urzędnicy skarbowi twierdzą, że tego typu działania to jedno z najczęściej popełnianych przestępstw podatkowych. Ich skutkiem są milionowe straty dla budżetu.

W 2009 roku ten proceder ma być znacznie ograniczony. Wzmoczone kontrole tego typu dokumentów zapowiada fiskus.

Zadania dla UKS

Z wyciągu zadań dla urzędów kontroli skarbowej na 2009 rok wynika, że zjawisko wykorzystywania przez podmioty gospodarcze fikcyjnych faktur powinno stać się stale interesować służby skarbowe z uwagi na dużą skalę tego zjawiska, a tym samym znaczące kwoty uszczupleń podatku od towarów i usług, a także podatku dochodowego.

Zdaniem Ministerstwa Finansów celem nabywców fikcyjnych faktur jest przede wszystkim zmniejszenie zobowiązań podatkowych w VAT przez odli-

FIKCYJNE FAKTURY W PRAKTYCE

FORMY FIKCYJNYCH FAKTUR

A zmniejszenie zobowiązań podatkowych w VAT przez odliczenie podatku naliczonego z tych faktur	B zmniejszenie zobowiązań w podatkach dochodowych (CIT, PIT) przez ujmowanie tych faktur w kosztach uzyskania przychodów	C wyłudzenie zwrotu VAT z urzędu skarbowego

FORMY FIKCYJNYCH FAKTUR

- 1 Zakup przez przedsiębiorcę jednej lub kilku fikcyjnych faktur w celu zmniejszenia obciążeń podatkowych
- 2 Tworzenie zorganizowanych struktur przestępczych, których celem jest w głównej mierze wyłudzenie nienależnych zwrotów VAT

PRZEDMIOT FIKCYJNYCH FAKTUR

Z przeprowadzonych dotychczas przez urzędy kontroli skarbowej postępowań kontrolnych wynika, że przedmiotem fikcyjnych faktur wykorzystywanych w procedurze wyłudzenia zwrotu VAT z tytułu eksportu są złom, tekstylia, płyty CD z programem do interaktywnej nauki języka obcego, telefony komórkowe, elektronika itp.

Z kolei fikcyjne faktury, których przedmiotem są usługi, np. budowlane czy usługi niematerialne, tj. marketingowe, doradcze, reklamowe, informatyczne, są najczęściej nabywane przez przedsiębiorców w celu zmniejszenia zobowiązań w VAT (przez odliczenie podatku naliczonego wynikającego z tych faktur) i przez zwiększenie kosztów, a tym samym zmniejszenie dochodu podlegającego opodatkowaniu.

LR

czenie podatku naliczonego z tych faktur, a w podatku dochodowym przez wprowadzanie tych faktur do kosztów uzyskania przychodów lub wyłudzenie zwrotu VAT z urzędu skarbowego.

Fiskus zapowiada, że w celu eliminowania tego zjawiska urzędnicy będą wykorzystywać wszelkie informacje sygnalizujące o podejrzeniu występowania tego typu przestępstw podatkowych, a w szczególności

od policji i prokuratury, wywiadu skarbowego oraz z dotychczasowych kontroli.

Fikcja dokumentacyjna

Fikcyjne faktury to takie, które nie dokumentują rzeczywistych zdarzeń gospodarczych, ale zostały wystawione wyłącznie w celu wyłudzenia prawa do odliczenia podatku naliczonego lub zaliczenia wykazanego w nich wydatku do kosztów uzyskania przychodów. Na ten aspekt zwr-

ca uwagę dr Tomasz Nowak, ekspert z Departamentu Prawa Podatkowego kancelarii Grynhoff Woźny Maliński, który stwierdza, że taka faktura ma na celu uwiarygodnienie wobec kontroli podatkowej faktu nabycia towaru lub usługi oraz poniesionego wydatku. Zazwyczaj pochodzi bowiem od podmiotu, który jest podatnikiem zarejestrowanym i rozliczającym się z podatków.

– Taka faktura nie może jednak wywoływać zamierzonych przez podatnika skutków podatkowych. Ponadto wystawienie takiej faktury, a także posługiwanie się nią stanowi przestępstwo – ostrzega dr Tomasz Nowak.

Zamierzone oszustwo

Ekspert wskazuje, że fikcyjne faktury to powszechne zjawisko, które jest przestępstwem. Wojciech Kotowski, starszy konsultant podatkowy w ITA Doradztwo Podatkowe, wskazuje, że przestępstwa związane z wykorzystaniem fikcyjnych faktur zmierzają do zmniejszenia kwoty podatku należnego przez zwiększenie kwoty podatku naliczonego o wartość VAT wskazanego na fikcyjnych fakturach.

– Mechanizm działania nie jest zazwyczaj w tym wypadku skomplikowany – podkreśla Wojciech Kotowski.

Przedstawia, że w praktyce wygląda to na przykład tak: podmiot, który dąży do nielegalnego zmniejszenia własnych zobowiązań w VAT, decyduje się na zakup faktury. Przedmiotem zakupu jest sama faktura, nie zaś usługi lub towary, które rzekomo dokumentuje. Podmiot ją wystawiający może być faktycznie istniejącym podatni-

fiskusa

kiem bądź też na fakturze wskazywane są dane osób lub firm nieistniejących. Faktura wskazuje na dostawę towarów lub wykonanie usług, które w rzeczywistości nie mają miejsca. Wystawca faktury nie odprowadza należnego VAT. Jednocześnie nabywca faktury odlicza wartość podatku naliczonego na tej fakturze.

– Schemat ten jest stosunkowo prosty do wykrycia przez organy podatkowe. Skuteczną metodą jest dokonywanie tzw. kontroli krzyżowych, czyli weryfikacji poprawności rozliczeń podatkowych zarówno u wystawcy, jak i u odbiorcy faktury – podpowiada nasz rozmówca z ITA Doradztwo Podatkowe.

Również Marek Wojda, doradca podatkowy współpracujący z Baker & Mckenzie, wyjaśnia, że zjawisko fikcyjnych faktur, określane też jako tzw. sprzedaż kosztów, polega na wprowadzaniu do obrotu gospodarczego faktur VAT, które nie dokumentują żadnej rzeczywistej transakcji, lecz jedynie mają stwarzać formalną podstawę dla ich odbiorcy do zmniejszenia obciążeń podatkowych przez odliczenie VAT wykazanego na fakturze oraz uwzględnienie kwot z faktury w kosztach uzyskania przychodów.

Trudna kontrola

Ustalenie, że faktura jest fikcyjna, wymaga wykazania, że nie doszło do transakcji, którą faktura ta dokumentuje, zaś ciężar dowodu w tym zakresie jest po stronie organu podatkowego. Według dr. Tomasza Nowaka za-

danie to często nie jest łatwe, gdyż w trakcie kontroli, która jest prowadzona już jakiś czas po transakcji, źródła dowodowe, które potwierdzałyby jej fikcyjność, są niemożliwe do zdobycia. Jednocześnie sam fakt, że kontrahent, który wystawił fakturę, nie wykazał jej dla potrzeb własnego rozliczenia lub nie zapłacił od tej transakcji podatku, nie jest wystarczający, aby zakwestionować odliczenie lub koszt u nabywcy faktury.

– Dlatego istotne jest wykorzystanie instrumentów policyjnych kontroli skarbowej w celu ujawnienia takich przypadków już w momencie zawierania fikcyjnej transakcji. Zakres uprawnień kontroli skarbowej jest na tyle szeroki, że w znacznym stopniu powinien ograniczyć aktywność podmiotów podejmujących taką działalność – argumentuje ekspert z kancelarii Grynhoff Woźny Maliński.

Zdaniem Marka Wojdy skuteczność w wykrywaniu przypadków posługiwania się fikcyjnymi fakturami wydaje się kluczowa, gdyż obowiązujące przepisy przewidują już rozwiązania pozwalające na zwalczanie tego zjawiska. Wystawca jest zobowiązany do zapłaty kwoty wykazanej na fikcyjnej fakturze jako VAT, jednak faktura taka nie uprawnia odbiorcy do odliczenia VAT ani nie stanowi podstawy do zwiększenia kosztów uzyskania przychodów. W grę wchodzi również ryzyko odpowiedzialności karnej skarbowej lub karnej.■

KOMENTARZ strona 2